

# ZÁPIS

## Jarní oborové setkání nevládních ekologických organizací

24. 5. 2011, Mánes, Praha, 10:00 – 17:00

---

### Přítomni:

Černošous (Ateliér pro životní prostředí), Dlouhý (Společnost pro trvale udržitelný život), Doležal (Hnutí Brontosaurus), Gailly (ČSOP Veronica), Hanžlová (Klimatická koalice), Hodina (Toulcův Dvůr), Hodek (Ekodomov), Humlíčková, Ptáčková, Sokolovičová, Skalík, Šimková, Vondrouš (Zelený kruh), Chalupská (NESEhnutí), Kulich (SEVER), Machálek, Kotecký (Hnutí duha), Málek (Metropolitní region-SOP), Štěchová (Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu), Schwarz (Ekocentrum Zelený dům), Guth (Agentura ekologických aplikací), Vermouzek (Česká společnost ornitologická), Kotecký (Oživení), Višinková (Ekologický právní servis), Šremer (Společnost pro trvale udržitelný život), Vitnerová, Matějka (Arnika), Müller (CZEPHO - Česká fotovoltaická průmyslová asociace), Sequens (Calla)

### Přednášející:

Dohnal, Drhová (Etická komise), Jech (rada Státního fondu životního prostředí), Nesrstová (Nadace VIA)

### Hosté z Ministerstva životního prostředí:

Chalupa, Hlaváč, Ježek, Tesař, Šafránková, Kažmierski

### AKTUALITY Z KANCELÁŘE ZK (prezentace na webových stránkách)

#### Pozvánky

- Zveme vás: Science Café 21.6. „Zdravotní nezávadnost potravin.“
- Zveme vás: 16.6. Ekofestival a divadelní představení Broučci, pořad je dispozici cca 15 vstupenek!

#### Projekty ZK a možnosti zapojení členů platformy

- V rámci projektu s COŽP budou probíhat stáže studentů v NNO a burza námětů na bakalářské a diplomové práce. Uvítáme vaše aktivní zapojení – konkrétní informace zašleme emailem před podzimním setkáním.
- Grantové výzvy EOG – další „národní kolo“ (resp. předvýběr z projektů NNO, který provádí ZK) proběhne do podzimního setkání, výzvu zašleme emailem.
- Letošní výzva GreenStep uzavřena 16.5., výsledky budou známy po zasedání komise 6.6., bylo přihlášených 10 projektů.
- V červnu zašleme emailovou výzvu týkající se pozice k Národnímu akčnímu plánu EE.
- Pracovní skupina při ZK k tématu Společná zemědělská politika

#### Služby Legislativního centra: tři prioritní okruhy

- Energetika
- Občanský zákoník – změny týkající se veřejné prospěšnosti občanských sdružení: na rychlou úpravu jsme zaslali negativní reakce. Bude možno na věci pracovat během léta, budeme pracovat na formulaci vhodnějšího znění, požádáme vás o podporu – výzvu zašleme emailem, až to bude aktuální.
- Stavební zákon – účast veřejnosti. Nemožnost se účastnit stavebního řízení, územní řízení bude přístupné, pouze pokud navazuje na EIA, řízení bude vedeno dle 114/1992 Sb. Na podzim budeme připravovat větší kampaň a budeme rádi za spolupráci.

## **VYJÁDRĚNÍ ETICKÉ KOMISE KE KAUZE SDUŽENÍ HORNÍ BEROUNKA A NÁSLEDNÁ DEBATA (příloha 1 – stanovisko Etické komise ke kauze Horní Berounka)**

1) Pozn. Ke kauze sdružení Záchrana krajiny: hlasování o možném vyloučení organizace z Oborové platformy se odložilo na podzimní oborové setkání, ZK jako navrhovatel preferuje počkat na stanovisko Etické komise.

2) *Etická komise ve složení: Yvonna Gailly, Vítězslav Dohnal, Blažena Hušková, Ivan Rynda, Zuzana Drhová (závěry prezentovala Zuzana Drhová, na dotazy odpovídali Zuzana Drhová, Vítězslav Dohnal a Yvonna Gailly)*

### Závěry / shrnutí stanoviska EK:

Ačkoliv Etická komise funguje již od roku 2005, podněty související s problematikou získávání prostředků některých organizací se objevily teprve v minulých měsících.

Etická komise posuzuje dodržování Pravidel fungování a rozhodování oborové platformy přihlášenými organizacemi a dodržování Etického kodexu u těch organizací z platformy, které jej přijaly. V posouzení EK vyšla z emailové korespondence, článků a z osobního setkání se zástupcem organizace p. Ferschmannem. Za o.s. Horní Berounka na setkání nebyl nikdo přítomen.

Ve svém stanovisku Etická komise uvedla, že za nedostatky organizace považuje neexistující webové stránky, nekorektnost v napadání jiných organizací v tisku. Avšak vzhledem ke znění Pravidel oborové platformy se domnívají, že Pravidla nebyla porušena (jsou vágní, porušení je obtížné posoudit). EK doporučuje zvýšit tlak na transparentnost organizací, např. i v podobě veřejného rejstříku NNO a podpořit „slušnost“ (věcnost, konstruktivnost) ve vzájemné komunikaci.

### *Diskuze ke stanovisku – námítky, dotazy (a reakce EK)*

- Chybí nám jednoznačný závěr Etické komise: tak porušila organizace pravidla nebo neporušila? Role Etické komise v současnosti nejednoznačná; měla by být zpřesněna pravidla, pak bude její posuzování jasnější. Rozšiřovat a zdokonalovat pravidel tak, aby byla dokonalá, není cesta, jak čelit problematickým situacím. Etická komise by naopak měla mít mandát zakročit či interpretovat pravidla. Etická komise není exekutivou, neměla by dávat podmínky; podrobnější výsledek nemohla nyní Etická komise dát, pravidla by ale měla být přesnější, aby závěry mohly být jednoznačnější.
  - (EK: o.s. pochybilo, ale pravidla Oborové platformy nám nedávají dobrý podklad pro rozhodnutí.)
- Už při vstupu sdružení Horní Berounka na platformu se diskutovalo o jeho transparentnosti, během několika let se jim nedostatky nepodařilo odstranit.
  - (EK: Při rozšiřování Platformy nebylo uvažováno o možné potřebě vyloučit organizaci; nyní bychom tedy měli zkontrolovat, zda jsou sdružení pravidlům přizpůsobená. Proces pro vstup organizace na platformu je velmi volně nastaven – organizace vstupuje téměř automaticky, pokud nikdo nemá nic proti.)
- Za větší problém považujeme střet zájmů pana Ferschmanna, je zároveň zástupcem o. s., firmy a starosta obce, není vždy zřejmé, kdy za co vystupuje – tento problém EK vůbec neřešila.
  - EK: Tento podnět jsme neměli od členů platformy, střet zájmů není evidentní. O.s. není transparentní, chybí zpráva o jeho nečinnosti .)
- Nebyla stanovená lhůta pro nápravu.
  - (EK: To udělat lze, ale Etická komise není výkonný orgán, ale orgán poradní.)

Dohodou přítomných bylo vlastní hlasování o vyloučení o.s. Horní Berounka přesunuto na odpoledne.

**--- Hlasování o vyloučení o.s. Horní Berounka odpoledne (veřejné hlasování) ---**

- 14 přítomných zástupců organizací: pro 1, zdržel 10, proti vyloučení 3

**NÁVRH NOVÝCH PRAVIDEL PLATFORMY A DEBATA K NIM (pokračování diskuze ke stanovisku EK)**

*(návrh nových pravidel Oborové platformy (OP) vypracovaný členy Etické komise, rozeslán pomocí mailingové konference)*

*Diskuze k návrhu nových pravidel vypracovaných Etickou komisí – náměty, které zazněly, byly zapracovány do Nového znění pravidel fungování OP:*

**PR platformy jako takové**

Důvěra veřejnosti je pro nás zásadní; je potřeba sledovat dobré jméno členů. Platforma je něco jiného než členové ZK – navenek je však pro veřejnost / úřady neodlišitelná. Chceme transparentnost: zpráva o činnosti, uchovávat kontaktní údaje, informace o financování a změny v těchto informacích.

Z pohledu kanceláře je obtížně komunikovatelný rozdíl „OP ekologických organizací“ a „ZK“. Přesto chceme, aby OP zůstala jako „otevřená informační síť“ (tj. je rozdíl mezi funkcí platformy a členství v ZK).

**Financování členů platformy**

Finanční dohody s investory mají být veřejné, případné sankce za neplnění nemají jít dané organizaci, ale jinému subjektu. V návrhu změn pravidel OP není zcela zřejmé, kdo je „investor“.

Peníze by nemělo přijímat sdružení samo pro sebe: obecně je to v jistých případech legitimní, ale může to vést k poškození dobrého jména OP. Veřejností to totiž může být dezinterpretováno.

Některým postupům se při změně pravidel podaří zabránit. Jak lze ale definovat výraz „přijatelná účelovost“? V definici v pravidlech OP by mělo být zřejmé, zda jde o investory, s kterými by mohlo dojít ke střetu zájmů.

**„Exekutiva“, role Etické komise**

Etická komise dává doporučení, nemá výkonnou funkci. Pokud se Platforma shodne na tom, že není přijatelné uzavírat dohodu s investory, v kterých jsou předmětem plnění peníze, bude to jasný pokyn pro Etickou komisí.

Komise, Platforma nebo kancelář ZK by ale měla mít pravomoc dát doporučení nebo pokyn k nápravě nedostatků.

Platforma je dobrovolné sdružení: proto by měla mít velkou většinou hlasů pravomoc vyloučit členskou organizaci (pozn. v původních pravidlech k vyloučení stačilo 5 hlasů.) Vylučování z OP by mělo vycházet z důvěry k Etické komisí. Není proto potřeba slovníček pojmů ani příliš podrobná pravidla. Je ale třeba určit sankce za neplnění pravidel.

**Přijímání nových členů**

Přijetí by nového člena mělo být podmíněno aktivitou a doporučením jiného člena. Měli bychom se vyhnout účelově založeným organizacím. Ale účelové založení může být i legitimní (proti konkrétní kauze, projektu). Otázka tedy zní: Jak moc má být OP výběrová?

Riziko výskytu nezákonného jednání s rostoucím počtem členů roste. Nicméně i sdružení vzniklá za účelem řešení jednoho problému jsou legitimní: chceme jim umožnit vstup na OP. Nová pravidla nejsou příliš formální, ale zároveň jsou jednoznačná. Všichni na platformě by měli přijmout Etický kodex povinně (pozn. Etický kodex se bude zřejmě měnit na Valné hromadě ZK v zimě. V nynější podobě ale možná není zcela přijatelný pro všechny organizace OP).

**Větší koncepční otázky zůstaly nedořešené a budeme se jimi zabývat na podzimním oborovém setkání. Shrnutí nedořešeného:**

1. Kam by se měla vyvíjet Oborová platforma, v čem se odlišuje od členů Zeleného kruhu?
2. Jak zachovat její dobré jméno (transparentnost a důvěra členů), aby přitom zůstala otevřenou, informační platformou (nebyla elitářská)?
3. Vytvořit závazný Etický kodex pro OP, přísnější pravidla pro všechny členy OP, anebo lépe ošetřit informovanost, komunikaci, transparentnost uvnitř, mezi členy? (Jak nevyrábět další dokumenty – kolik mít Etických kodexů, když chceme zachovat odlišné funkce členství v ZK a členství v Oborové platformě? Sloučit dokumenty pro OP, které jsou již k dispozici – pravidla OP, pravidla komunikace?)

**Navržené další změny pravidel Oborové platformy NNO (prezentovala Kateřina Ptáčková, příloha 3 – nová pravidla platformy přepracovaná na místě a posléze odsouhlasená)**

- Celé označení je „Oborová platforma ekologických NNO“, zkráceně „Oborová platforma“ (lepší odlišení OP a členů ZK navenek)
- Bod d) „týkajících se jejich investičních záměrů“ (upřesnění)
- Zánik členství nastává zánikem organizace, či jejím opakovaným nereagováním (opatření v zájmu nemít na platformě „mrtvé duše“)
- Pro vyloučení organizace je potřeba hlas nadpoloviční většiny přítomných členů (změna z původního nastavení, ale v souladu s dopolední diskuzí).

**--- Hlasování pro přijetí nových pravidel OP (veřejné hlasování) ---**

- 14 přítomných zástupců organizací: 13 pro, 1 proti

**DEBATA S MINISTREM CHALUPOU (přímý záznam včetně jmen osob)**

Chalupa

- Dnes odpoledne bude jednání s japonskými kupci AAU v PSP (Zelená úsporám), odborné otázky přenechám náměstkům.
- Šumava: nový materiál bude projednáván v následujících 3 měsících; zájmy samospráv a krajů jdou proti zájmům jiných aktérů; během léta bych rád jednal o pravidlech pro I. a II. zónu: ambice vytvořit dlouhodobě funkční zákon.
- Plán by měl být komfortní jako Bavorský NP: plán do r. 2027, předem definovaný jízdní řád, překonávat změny ve vedení parku i ministerstva; uvažujeme o vyhlášení oblastí Jeseníky, Křivoklátsko, Beskydy, Brdy.

Machálek

- Děkuji ministerstvu za korekci zásahů kolem turistických cest v NP Šumava.

Vondrouš

- Budou se letní debaty o legislativě účastnit i zástupci NNO?

Chalupa

- Nemohu odpovědět: panuje nejen věcná, ale i personální nejistota; situace je zaseknutá: budeme muset pro začátek jednat v menším kruhu: pokud posadíme ke stolu 50 lidí, debata se nikam neposune; nemáme plán, kdy se kdo do debaty bude moci připojit.

Humlíčková

- Novela stavebního zákona omezí účast veřejnosti: jaký je Váš postoj bude vůči MMR?

Hlaváč

- Souhlasíme se zjednodušováním procedur a lhůt, rozpor vůči EIA ale nebudeme akceptovat.
- Mají se ale všichni vyjadřovat v EIA, a zároveň územním i stavebním řízení: zákon nemůže být prostředkem, který znemožní postavit jakýkoliv záměr.

Matějka

- Jaký je stav vyhlášky ke kácení dřevin? Novela zák. o pozemních komunikacích mění úpravu ve 114Sb. ohledně kácení dřevin – a to nekonceptně. Jaký je postoj MŽP?

Tesař

- Nelze napsat kuchařku: není možná přesná definice, vyjmenování daných dřevin.

- Navrhujeme rozdělení daných území: rozdělení dle katastrů, na privátní zahradě si majitel bude moci dělat, co chce. Kácení na soukromých pozemcích bude možné, věříme v environmentální úvahu vlastníků.
- Rozhodování o veřejné zeleni a alejích bude problematické: 80 cm obvod kmene ve 130 cm výšky; pro území zastavené, nebo určené k zastavení: 40 cm obvod ve 130 cm výšky
- Přivítáme účast NNO v případech, kde norma není dokonalá.
- Nebudeme přihlížet k tomu, že se špatně udržují komunikace: stromy kolem cest musí zůstat stát.

#### Chalupa

- Nelze kácet, protože se špatně udržují komunikace.

- - - Matějka předává podklady ohledně „kácecí“ vyhlášky - - -

#### Chalupa

- Ve věci dřevin se můžete obrátit na náměstka Tesaře.

#### Vondrouš

- Jsme po druhém období vegetačního klidu i po druhé smogové situaci na Ostravsku: bude předložen zákon o ochraně ovzduší? Kdy? Jaké jsou jeho šance?
- Nejsou ošetřena domácí topeniště: jaké bude řešení?

#### Chalupa

- Připomínky zapracovávány Legislativní radou vlády: vstup do domácností je ve sporu s čl. 12 Listiny.
- Právní pře ohledně pálení PET lahví: ohrožuje to život a zdraví vs. se tak děje teprve kumulativním efektem.
- Je nepochybné, že na Severní Moravě je největším znečišťovatelem průmysl, je možné změřit, kolik emisí produkuje, který komín: jedná se o složitou situaci.

#### Hlaváč

- Malá novela - Diensbier: v řádech týdnů by měl být předložen vládě. Máme připravený pozměňovací návrh týkající se domácností, ale správní řízení je problematické.

#### Vitnerová

- Je to problém celých Čech: existuje integrovaný registr znečištění a data jsou v něm zveřejněna. Lze vysledovat trendy.

#### Chalupa

- Senát vrátil novelu z Sev. mor. kraje: hlasoval jsem pro ni a budu pro ni hlasovat znovu, chceme ji. Příští týden bude jednání ve Varšavě s ministrem Polska a hejtmanem Palasem, v Polsku jsou ale limity 5x mírnější, než v ČR.

#### Vondrouš

- Předkladatelé zákona nepřišli, proto zřejmě nebyl přijat do dalšího jednání.

#### Kotecký

- Chcete tedy předložit do Sněmovny novelu, část o domácnostech by se následně dodala formou iniciativy. Prostředky z aukciovaných povolenek by měly být investované do pokračování Zelené úsporám.

#### Chalupa

- Výnosy z aukcí půjdou do úspor a zateplování, na protipovodňová opatření a na chytrá řešení – inovace. Jiné oblasti budou financovány v OPŽP.

#### Jech

- Budou součástí nízkoemisní zóny?

#### Hlaváč

- Pokud vše bude dle plánu, tak ano.

#### Sequens

- Kdy bude představená SEK? Zajistíte odpis uhlí za limity? Jak zajistíte SEA na varianty SEKů? Jaký bude harmonogram projednávání?

#### Chalupa

- Jsme pro variantu b) návrhu.

#### Hlaváč

- Ambice napsat dokonalou normu je příliš vysoká. Varianty a SEA budou připravované průběžně na podzim. Jsme pro prohloubení scénáře, který nepočítá s uhlím za limity, přičemž SEA je nutná podmínka pro SEK.

Sequens

- Budou všechny varianty bez uhlí za limity a zároveň se SEA?

Hodina

- Jak vypadá budoucnost financování? Konkrétně se dotazují na Program národní sítě a grantové řízení pro NNO.

Chalupa

- Program národní sítě je v procesu, ohledně grantového řízení pro NNO se dosud jedná o tématech. Kolik prostředků je veřejných?

Sokolovičová

- Některé organizace jsou zcela nezávislé, některé čerpají 0 %, jiné 100 %.

Jech

- Greenpeace získává z dotací 0 %, ekologické osvětové organizace až ke 100 %. Průměr je zhruba 20 %.

Michálek

- 40 % rozpočtu tvoří individuální dárci, 10 % národní dotační zdroje.

--- Chalupa odchází ---

Vitnerová

- Na mikrobiogeografickém semináři se řešila nedostatečné nastavení Natury v ČR. Chybí dokumentace EIA pro plavební stupeň Děčín.

Tesař

- Neumím si představit, že by MŽP nešlo do vlády s materiálem na obhajobu Natury 2000 v dané lokalitě. Výstupy ze semináře budeme hájit, oblast kolem Děčína si zaslouží být zařazena pod významné území.

Vitnerová

- Proces EIA již běží, budou do něj nová fakta týkající se Natury začleněná.

Tesař

- Natura není jediná podmínka, ale jeden z důvodů. Dosud proběhlo setkání se Saskem, které je proti jezu. Vyžádali jsme si od Saské strany doplňující stanovisko. Prováděná EIA není rozhodně pod politickým tlakem toho, jak by měla dopadnout.

Štechová

- Jak MŽP spolupracuje s ostatními rezorty ohledně krajinného rázu.

Tesař

- V péči o krajinu je třeba mezirezortní spolupráce, jedná se o problematický konflikt OZE s ochrannou krajinou. MMR jsem nenavštívil, s Kalousem se nám dosud nepodařilo najít vhodný termín. Náměstci MK, MZe, MŠ se budou tématu věnovat. Rád přijmu informace NNO do činnosti pracovní skupiny.

Hunt Šafránková

- Debata k SPŽP se zpozdila, protože sledujeme časovou souvislost s MPO. V září by mělo být k diskuzi ve vládě, k předložení do vlády do konce roku. Dne 14.6. bude k SPŽP diskuze na STUŽ. Chceme dokument raději později a kvalitní dokument, který bude reagovat na 7EAP.

## VÝVOJ NA STÁTNÍM FONDU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

*Informace z Rady SFŽP (Karel Jech, nově jmenovaný zástupce v Radě)*

- Dosavadní jednání se týkala Zelené úsporám, přičemž sporné body byly odsouvány. Negativní změna termínů grantových výzev 7. osy: program ŽP. Přitom klesají výnosy fondu, další jednání bude v červnu. Financí po roce 2013 přijde z EU o řád méně: z MŽP a SFŽP neodešel dokument s jasnou poptávkou po tematickém zaměření fondů do Bruselu. Je třeba vyjádřit zájem o vhodné nasměrování v dalším období.

- Podané žádosti na SFŽP je obtížné urgovat, jelikož rozhodnutí platí rok od vydání, je tedy třeba v této době platby skutečně provést. Možným řešením je urgovat pověřené úředníky pomocí emailu a dopisy, zda budou již platby provedeny.
- Martin Kryl ([martin.kryl@hnutiduha.cz](mailto:martin.kryl@hnutiduha.cz)) a pan Kundrata mají informace ohledně dalšího rozpočtovacího období, dlouhodobě na věci pracují. Zřejmě s nimi ZK bude spolupracovat ve snaze o lepší nastavení strukturálních fondů v dalším období.
- Pro bližší informace a vysvětlení kontaktujte Karla Jecha

## FINANCOVÁNÍ NNO

*Prezentovala Jitka Nesrstová, Nadace Via, Sdružení Via (prezentace na webových stránkách)*

### Zpětná vazba z vyplněných dotazníků zástupci organizací na Oborovém setkání:

*Tipy na příště*

- 1) Dát prostor i pro představení aktualit členských organizací OP
- 2) Prostor pro tematické diskuze
- 3) Pokračovat v tradici zvaní ministra

*Tipy pro fungování OP*

- 4) Zlepšit vzájemnou komunikaci
- 5) Otevřít znovu oblast Etického kodexu a Pravidel mailingové konference
- 6) Spolupracovat více při lobbingu

*Dne 24. května zapsal Jan Skalík, upravily Zdeňka Šimková, Júlia Sokolovičová.*